

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету іноземних
мов Сулім В.Т.
“30” серпня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 02.07 Теоретична фонетика німецької мови

Спеціальність

035 Філологія

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація

035.04 Германські мови та літератури (переклад

виключно)

Освітньо-професійна програма

Німецька мова і література

(назва спеціалізації)

Кафедра німецької філології

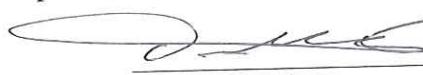
(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма з дисципліни “Теоретична фонетика німецької мови” для студентів за спеціальністю 035. Філологія, спеціалізація 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно)» освітньо-професійною програмою «Німецька мова і література», Львів: ЛНУ, 2018. – 13 с.

Розробники: Гаврилишин Я.В., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук; Захаров Ю.М., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол від “29” серпня 2018 року № 9
Завідувач кафедри німецької філології

(підпись)

(проф. Максимчук Б.В.)
(прізвище та ініціали)

Ухвалено Вченом ради факультету іноземних мов

Сумін В.Т.

Протокол від “30” серпня 2018 року № 1

© _____, 2018
рік
© _____,
2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Вибіркова	
Модулів – 2 Змістових модулів – 4 Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)	Pік підготовки 3-й	-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-професійна програма: Німецька мова і література Освітній ступінь: бакалавр	5-й	-й
		Лекції	
		16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		–	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
		залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 55 %

2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є розкриття закономірностей звукової системи сучасної німецької мови та її основних особливостей у порівнянні з українською мовою. У межах курсу відбувається систематизація і поглиблення на широкій науковій основі знань, набутих студентами в першому семестрі під час вступного фонетично-корективного курсу і на

практичних заняттях з німецької мови. Дисципліна є важливим освітнім компонентом в галузі іноземної філології.

Завдання курсу полягає в ознайомленні студентів із здобутками вітчизняної та зарубіжної фонетики та фонології, а відтак в отриманні студентами науково обґрунтованих знань та умінь задля для успішної професійносї діяльності, зокрема у якості вчителя іноземної мови. Теоретична фонетика пояснює об'єктивні причини міжмовної фонетичної інтерференції, вказує на шляхи поступового подолання труднощів у процесі оволодіння фонетичним аспектом німецької мови, що служить важливим допоміжним засобом при свідомому засвоєнні іншомовної фонетичної системи.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- предмет та завдання теоретичної фонетики та її основні галузі і зв'язок з іншими лінгвістичними дисциплінами;
- основну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу з питань загальної фонетики і фонетики сучасної німецької мови;
- фонетичні методи дослідження;
- основні поняття фонетики та фонології, що складають її концептуальну основу;
- особливості артикуляційної бази німецької мови;
- основні словники німецької стандартної вимови, тенденції її розвитку та національні варіанти;
- німецьку графіку і орфоепію;
- системні особливості німецького вокалізму і консонантизму;
- спірні питання німецької фонології;
- звукову редукцію, асиміляцію, гемінацію;
- специфіку німецького словесного, синтагматичного, фразового і логічного наголосу;
- інтонаційні моделі різnotипних синтагм і речень;
- різновиди міжмовної фонетичної інтерференції.

уміти:

- вільно користуватися системою знань з фонетики і фонології сучасної німецької мови;
- оцінювати здобутки вітчизняних і зарубіжних вчених-германістів в галузі фонетики і фонології сучасної німецької мови;
- розрізняти і пояснювати галузі фонетики, її види та зв'язок з іншими лінгвістичними та нелінгвістичними дисциплінами;
- правильно писати і користуватися фонетичною транскрипцією Міжнародної фонетичної асоціації;
- аналізувати і пояснювати на конкретних прикладах особливості німецької артикуляційної бази;
- користуватися найважливішими методами дослідження фонетичних і фонологічних явищ;
- сегментувати мовленнєві фрази на фонетичні одиниці і пояснювати їх;

- коментувати та ілюструвати на конкретних прикладах фонемні дефініції та основні фонологічні поняття і концепції;
- порівнювати фонетично-фонологічні явища сучасної німецької та української мов і на цій основі уникати негативної рідномовної фонетичної інтерференції на рівні артикуляції і коартикуляції вокалічних і консонантних сегментів, на рівні словесного, сегментного і фразового наголосу та інтонаційного малюнку різnotипних німецьких синтагм та речень;
- користуватися словниками німецької стандартної вимови;
- помічати та виправляти типові фонетичні помилки на рівні реалізації сегментних і супрасегментних елементів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні поняття та методи дослідження фонетики та фонології.

Тема 1. Фонетика та її місце в системі лінгвістичних дисциплін. Загальні наукові основи цієї дисципліни, її теоретичне і практичне значення. Зміст, обсяг, проблематика і завдання теоретичної фонетики в університетській підготовці філолога-германіста. Галузі фонетики та її основні поняття: звук, склад, фонетичне слово (ритмічна група), акцентна група (синтагма), мовленнєвий акт. Супрасегментні засоби: наголос, інтонація. Методи дослідження фонетичних явищ.

Тема 2. Фонетика і фонологія. Відомі фонологічні школи і поняття (фонема, варіанти фонем, фонологічна ознака і опозиція, дистрибуція фонем).

Тема 3. Артикуляційні бази рідної та німецької мови. Німецька графіка як засіб письмового зображення звуків. Німецька орфографія і орфоепія. Співвідношення між буквами і звуками, звуками і буквами. Фонетична і фонологічна транскрипція.

Змістовий модуль 2. Системні особливості голосних та приголосних у сучасній німецькій мові.

Тема 4. Системні особливості німецького вокалізму. Класифікація німецьких вокалічних фонем. Фізіологічні і фонологічні ознаки німецьких голосних. Варіативність німецьких вокалічних сегментів та їх дистрибуція в межах морфем. Фонетичний і фонологічний статус редукованого ə. Нескладотворчі голосні. Правила довготи і короткості німецьких голосних та винятки з цих правил. Фонетичний і фонологічний статус німецьких дифтонгів. Типові помилки слов'ян (українців) у вимові німецьких голосних.

Тема 5. Системні особливості німецького консонантизму. Принципи класифікації німецьких приголосних. Фізіологічні і фонологічні особливості німецьких приголосних. Варіативність німецьких приголосних. Дистрибуція німецьких приголосних у морфемних межах. Спірні питання в системі німецьких консонантних фонем. Типові помилки слов'ян (українців) у вимові німецьких приголосних.

Змістовий модуль 3. Модифікації фонем у мовленнєвому процесі. Структура складу. Супрасегментна фонетика сучасної німецької мови.

Тема 6. Коартикуляція. Явища асиміляції та гемінації. Звукова редукція в мовленнєвому процесі.

Тема 7. Тенденції та напрями в ученні про склад у сучасній німецькій мові. Найважливіші теорії складу. Типи складів у сучасній німецькій мові. Структура і межа складу в сучасній німецькій мові. Склад і словесний наголос.

Тема 8. Інтонація та її структурні компоненти. Інтонаційні моделі різnotипних синтагм і речень. Інтонація нейтрального і експресивного мовлення. Транскрипція інтонаційних моделей.

Змістовий модуль 4. Кодифікація нормативної вимови.

Тема 9. Походження, кодифікація, розвиток і основні риси німецької нормативної вимови.

Тема 10. Фоностилістичні варіанти німецької нормативної вимови.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Усього	Денна форма					Усього	Заочна форма					
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
МОДУЛЬ 1													
Змістовий модуль 1.													
Основні поняття та методи дослідження фонетики і фонології.													
Тема 1. Зміст, обсяг, проблематика і завдання теоретичної фонетики в університетській підготовці філолога-германіста.	8	2	2			4							
Тема 2. Історичний огляд розвитку фонетики та фонології як складової частини мовознавства.	12	2	2			8							
Тема 3. Артикуляційні бази рідної та	10	2	2			6							

німецької мови. Фонетична і фонологічна транскрипція.												
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Змістовий модуль 2.

Системні особливості голосних та приголосних у сучасній німецькій мові.

Тема 4. Системні особливості німецького вокалізму.	12	2	2			8						
Тема 5. Системні особливості німецького консонантизму.	12	2	2			8						

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 3.

Трансформації фонем у мовленневому процесі. Структура складу. Супрасегментна фонетика сучасної німецької мови.

Тема 6. Коартикуляція.	10	2	2			6						
Тема 7. Тенденції та напрями в ученні про склад у сучасній німецькій мові.	10	2	2			6						
Тема 8. Інтонація та її структурні компоненти.	10	2	2			6						

Змістовий модуль 4.

Кодифікація нормативної вимови.

Тема 9. Походження, кодифікація, розвиток і основні риси нормативної вимови.	3					3						
Тема 10. Фоностилістичні варіанти німецької нормативної вимови.	3					3						
Усього годин	90	16	16			58						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст, обсяг, проблематика і завдання теоретичної фонетики в	2

	університетській підготовці філолога-германіста.	
2	Історичний огляд розвитку фонетики та фонології як складової частини мовознавства.	2
3	Артикуляційні бази рідної та німецької мови. Фонетична і фонологічна транскрипція.	2
4	Системні особливості німецького вокалізму.	2
5	Системні особливості німецького консонантизму.	2
6	Коартикуляція.	2
7	Тенденції та напрями в ученні про склад у сучасній німецькій мові.	2
8	Інтонація та її структурні компоненти.	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Галузі фонетики. Методи дослідження фонетичних явищ. <i>Опрацювання матеріалу з підручників:</i> Duden : Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / hrsg. von der Dudenredaktion ; bearb von Peter Eisenberg [u. a.]. – [6., neu bearb. Aufl.]. – Mannheim [u. a.] : Dudenverl., 1998. Mainhold G. Phonologie der deutschen Gegenwartssprache / Gottfried Meinhold, Eberhard Stock. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1980. – с. 62-78.	4
2	Фонетика і фонологія. Відомі фонологічні школи і поняття (фонема, варіанти фонем, фонологічна ознака і опозиція, дистрибуція фонем). <i>Опрацювання розділів підручників:</i> Mainhold G. Phonologie der deutschen Gegenwartssprache / Gottfried Meinhold, Eberhard Stock. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1980. – 13-62 с. Busch A. Germanistische Linguistik. Eine Einführung / Albert Busch, Oliver Stenschke. – Tübingen: Gunter Narr, 2007.	8
3	Артикуляційні бази рідної та німецької мови. Фонетична і фонологічна транскрипція. <i>Опрацювання матеріалу з підручників:</i> Цахер О.Х. Фонетика немецкого языка. Теоретический курс. 2-е изд. / Оскар Христианович Цахер. – Л. : Просвещение, 1969. – с. 54-56. Hawrylyschyn J.W. Studienanleitungen zum Lehrgang Theoretische Phonetik der deutschen Gegenwartsprache (für Germanistik-Studenten des dritten Studienjahres der Fakultät für Fremdsprachen) / Jaroslaw Wassyljowitsch Hawrylyschyn. – Lwiw : LNU 2012. – 48 с.	6
4	Системні особливості німецького вокалізму. Класифікація німецьких вокальніх фонем. Правила довготи і короткості німецьких голосних та винятки з цих правил. Фонетичний і фонологічний статус німецьких дифтонгів.	8

	<p><i>Опрацювання матеріалу з підручників:</i></p> <p>Duden : Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / hrsg. von der Dudenredaktion ; bearb von Peter Eisenberg [u. a.]. – [6., neu bearb. Aufl.]. – Mannheim [u. a.] : Dudenverl., 1998.</p> <p>Duden : Aussprachewörterbuch / bearb. von Max Mangold in Zusammenarbeit mit der Dudenredaktion. – [6., überarb. u. aktual. Aufl.]. – Mannheim [u. a.] : Dudenverl., 2005.</p>	
5	<p>Системні особливості німецького консонантизму. Принципи класифікації німецьких приголосних. Спірні питання в системі німецьких консонантних фонем.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу з підручників:</i></p> <p>Duden : Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / hrsg. von der Dudenredaktion ; bearb von Peter Eisenberg [u. a.]. – [6., neu bearb. Aufl.]. – Mannheim [u. a.] : Dudenverl., 1998.</p> <p>Hawrylyschyn J.W. Meine Prologomena zu einigen Schwerpunkten der deutschen Phonetik von heute (für Deutschlehrer, Germanisten, Studierende und Doktoranden) / Hawrylyschyn J.W. – Lwiw : LNU, 2014.</p>	8
6	<p>Коартикуляція. Явища асиміляції та гемінації. Звукова редукція в мовленнєвому процесі.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу з підручників:</i></p> <p>Стеріполо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця : Нова книга, 2004. – с. 194-211.</p> <p>Großes Wörterbuch der deutschen Aussprache / hrsg. von dem Kollektiv Eva-Maria Krech [u.a.]. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1982. – S. 69-72.</p>	6
7	<p>Теорії складу. Типи складів у сучасній німецькій мові. Структура і межа складу в сучасній німецькій мові. Склад і словесний наголос.</p> <p><i>Опрацювання матеріалів з підручників:</i></p> <p>Duden : Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / hrsg. von der Dudenredaktion ; bearb von Peter Eisenberg [u. a.]. – [6., neu bearb. Aufl.]. – Mannheim [u. a.] : Dudenverl., 1998. – 912 S.</p> <p>Цахер О.Х. Фонетика немецкого языка. Теоретический курс. 2-е изд. / Оскар Христианович Цахер. – Л. : Просвещение, 1969. – 139-163 с.</p> <p>Шумиляк Ф. І. До питання про лінгвістичну інтерпретацію складоподілу в сучасній німецькій мові / Шумиляк Ф. І. // Іноземна філологія. – Львів, 1972. – вип. 29. – С. 80-85.</p>	6
8	<p>Інтонація та її структурні компоненти. Інтонаційні моделі різnotипних синтагм і речень. Транскрипція інтонаційних моделей.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу з підручників:</i></p> <p>Стеріполо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця : Нова книга, 2004. – с. 49, 218-227.</p> <p>Großes Wörterbuch der deutschen Aussprache / hrsg. von dem Kollektiv Eva-Maria Krech [u.a.]. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1982, с. 114-120.</p>	6
9	Походження, кодифікація, розвиток і основні риси нормативної	3

	<p>вимови.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу з підручників:</i></p> <p>Козьмин О. Теоретическая фонетика немецкого языка / Козьмин О.Г., Богомазова Т.С., Хицко Л. М. – М. : Высш. школа, 1990. – 223, с. 18-34.</p> <p>Стрійполо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Стрійполо О.І. – Вінниця : Нова книга, 2004, с. 253-281.</p>	
10	<p>Фоностилістичні варіанти німецької нормативної вимови.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу з підручників:</i></p> <p>Козьмин О. Теоретическая фонетика немецкого языка / Козьмин О.Г., Богомазова Т.С., Хицко Л. М. – М. : Высш. школа, 1990. – 223, с. 34-48.</p> <p>Стрійполо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Стрійполо О.І. – Вінниця : Нова книга, 2004, с. 253-281.</p>	3

7. Методи навчання

1. Пояснюально-ілюстративний метод.
2. Репродуктивний метод.
3. Метод проблемного викладення матеріалу.
4. Евристичний метод.
5. Дослідницький метод.

8.Методи контролю

Загальною метою контролю успішності науково-теоретичної та практичної лінгвістичної підготовки майбутніх філологів є виявлення рівня засвоєння студентами теоретичних знань навчальної дисципліни та обсягу умінь застосовувати набуті знання для вирішення практичних завдань. Система контролю з дисципліни «Теоретична фонетика німецької мови» для студентів освітнього рівня «бакалавр» охоплює поточний контроль та підсумковий контроль .

Поточний контроль

Об'єктами поточного контролю є:

1. успішність опрацювання базової та допоміжної літератури до змістових модулів навчальної дисципліни та виконання практичних завдань.

Форми контролю: колоквіум, тестування, усне опитування, модульні контрольні роботи

2. успішність самостійного вивчення рекомендованих тем курсу;

Форми контролю: міні-презентації, навчальний проект, колоквіум, тестування, усне опитування, письмовий контроль.

Підсумковий контроль

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Теоретична фонетика» має форму заліку та враховує результати аудиторної роботи, самостійної

роботи та 2 модульних (контрольних) робіт, які містять завдання до лекційного курсу, практичних занять та тем для самостійного опрацювання.

8. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Аудиторна робота	Самостійна робота	2 модульні (контрольні) роботи	Сума балів
2x20	2x10	2x20	100

Критерії оцінювання:

1. Оцінювання аудиторної роботи (0 – 20 балів) студентів враховує успішність опрацювання теоретичних питань і базової та допоміжної літератури до змістових модулів лекційного курсу, якість виконання практичних завдань до змістових модулів навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (тестування)
20 – 18	відмінна	100 – 90
17 – 15	дуже добра	89 – 81
14 – 12	добра	80 – 71
11 – 9	задовільна	70 – 61
8 – 6	достатня	60 – 51
5 – 0	незадовільна	50 і менше

2. Оцінювання самостійної роботи студентів (0-10) враховує якість та обсяг опрацювання теоретичних питань та практичних завдань до окремих тем змістових модулів навчальної дисципліни для самостійного опрацювання.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей(тестування)
10-9	відмінна	100 - 90
8-7	дуже добра	89 - 81
6-5	добра	80 - 71
4-3	задовільна	70 - 61
2-1	достатня	60 - 51
0	незадовільна	50 і менше

3. Оцінювання письмових модульних робіт (0-20 балів) враховує рівень сформованості знань та вмінь на проміжних етапах вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (тестування)
20- 18	відмінна	100 – 90

17 – 15	дуже добра	89 – 81
14 – 12	добра	80 – 71
11 – 9	задовільна	70 – 61
8 – 6	достатня	60 – 51
5-0	незадовільна	50 і менше

Шкала підсумкового оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	для заліку	
		зараховано	
A	90 – 100		
B	81-89		
C	71-80		
D	61-70		
E	51-60		
FX	21-50	не зараховано з можливістю повторного складання	
F	0-20	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

9. Рекомендована література

Базова

1. Зиндер Л. Общая фонетика. Уч пособие. 2-е изд., перераб. и доп. / Зиндер Л.Р. – М. : Высш. школа, 1979. – 312 с.
2. Козьмин О. Теоретическая фонетика немецкого языка / Козьмин О.Г., Богомазова Т.С., Хицко Л. М. – М. : Высш. школа, 1990. – 223 с.
3. Цахер О.Х. Фонетика немецкого языка. Теоретический курс. 2-е изд. / Оскар Христианович Цахер. – Л. : Просвещение, 1969. – 208 с.
4. Шумиляк Ф. І. Методичні вказівки до курсу теоретичної фонетики сучасної німецької мови для студентів денного і заочного навчання відділення німецької філології факультету іноземних мов. Львів : ЛДУ, 1982. – 36 с.

5. Стеріополо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Стеріополо О.І. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 320 с.
6. Busch A. Germanistische Linguistik. Eine Einführung / Albert Busch, Oliver Stenschke. – Tübingen: Gunter Narr, 2007. – 256 S.
7. Duden : Aussprachewörterbuch / bearb. von Max Mangold in Zusammenarbeit mit der Dudenredaktion. – [6., überarb. u. aktual. Aufl.]. – Mannheim [u. a.] : Dudenverl., 2005. – 860 S.
8. Duden : Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / hrsg. von der Dudenredaktion ; bearb von Peter Eisenberg [u. a.]. – [6., neu bearb. Aufl.]. – Mannheim [u. a.] : Dudenverl., 1998. – 912 S.
9. Hawrylyschyn J.W. Meine Prologomena zu einigen Schwerpunkten der deutschen Phonetik von heute (für Deutschlehrer, Germanisten, Studierende und Doktoranden) / Hawrylyschyn J.W. – Lwiw : LNU, 2014. – 47 S.
10. Hawrylyschyn J.W. Studienanleitungen zum Lehrgang Theoretische Phonetik der deutschen Gegenwartssprache (für Germanistik-Studenten des dritten Studienjahres der Fakultät für Fremdsprachen) / Jaroslaw Wassyljowytsch Hawrylyschyn. – Lwiw : LNU 2012. – 48 c.
11. Mainhold G. Phonologie der deutschen Gegenwartssprache / Gottfried Meinhold, Eberhard Stock. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1980. – 256 c.

Допоміжна

1. Трубецкой Н.С. Основы фонологии / Трубецкой Н.С. – М. : Изд-во иностр. литер., 1960. – 372 с.
2. Шумиляк Ф. І. До питання про лінгвістичну інтерпретацію складоподілу в сучасній німецькій мові / Шумиляк Ф. І. // Іноземна філологія. – Львів, 1972. – вип. 29. – С. 80-85.
3. Großes Wörterbuch der deutschen Aussprache / hrsg. von dem Kollektiv Eva-Maria Kreck [u.a.]. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1982. – 600 S.
4. Rausch R. Deutsche Phonetik für Ausländer. Ein Lehr- und Übungsbuch / Rudolf Rausch, Ilka Rausch. – Leipzig : VEB Verlag Enzyklopädie, 1988. – 404 S.

10. Інформаційні ресурси

Навчальні матеріали з фонетики та фонології

<http://fak1-alt.kgw.tu-berlin.de/call/linguistiktutorien/phonologie/index.html>

<http://www.cis.lmu.de/~hs/teach/13w/intro/pdf/14phon.pdf>